

18 במרץ, 2020
כב' באדר, התש"ף

הנדון : הנחיות לקבלת דמי אבטלה לעובדים הנאלצים לצאת לחופשה ללא תשלום בעקבות הקורונה

מטרת מסמך זה לסייע בהבהרת הנחיות המוסד לביטוח לאומי (להלן- "המל"ל") ושירות התעסוקה לקבלת דמי אבטלה, עבור עובדים שנאלצו לצאת לחופשה ללא תשלום בעקבות הקורונה.

[לשם שלמות התמונה, יצוין כי עקרונות ההסתדרות הלאומית להוצאת עובדים לחל"ת, מפורטים במסמך נפרד]

ההנחיות הינן כדלקמן:

1. הזכאות לדמי אבטלה היא למי שמעסיקו הוציאו לחופשה ללא תשלום (להלן: "חל"ת") למשך 30 יום לפחות.
2. על החל"ת להיות ביוזמת המעסיק
3. יש להדגיש כי נכון להיום, הזכאות לדמי אבטלה הינה בכפוף לתנאי הזכאות הקבועים של המל"ל (במצטבר):
  - 3.1. העובד מבוטח ב- "ביטוח אבטלה", בהתאם לשלושה תנאים מצטברים:
    - 3.1.1. העובד הינו תושב ישראל או "תושב ארעיי" (כהגדרתו במשרד הפנים);
    - 3.1.2. העובד הינו בטוח הגילאים 20 עד 67; - יש לשים לב שעובד בן למעלה מ- 67 לא יהיה זכאי לדמי אבטלה!
    - 3.1.3. העובד הינו עובד שכיר, אשר מעסיקו משלם עבורו דמי ביטוח לאומי.
  - 3.2. העובד צבר תקופת אכשרה תקופת ביטוח) מספיקה, לפני היציאה לחל"ת – בתאריך 16.3.2020, יצאה הנחיה חדשה, לפיה תקופת האכשרה תקוצר ל-6 חודשים כשכיר מתוך 18 החודשים האחרונים.

מודגש כי על פי נהלי המל"ל, אפילו עבודה של יום אחד בחודש קלנדרי, נחשבת כעבודה מלאה באותו החודש.

[ישנם מקרים מסויימים בהם תקופות אינן נחשבות בגדר "עבודה", אך נכללות בתקופת האכשרה, כגון – תקופת תשלום דמי פגיעה (בעקבות תאונת עבודה), תקופת שירות מילואים פעיל, חופשת לידה בתשלום, וכו'. הפירוט המלא מצוי באתר המל"ל]

4. במקרה של הוצאה לחל"ית של עובד בשל הקורונה (ולהבדיל ממצב הדברים הרגיל) – קיימת זכאות לדמי אבטלה, גם בלי שניצל קודם לכן את כל ימי החופשה שלו.

5. הוצאה לחל"ית של נשים בהריון, בתקופת לידה והורות ("חופשת לידה") ו- 60 ימים לאחר חזרה מתקופת הלידה ונשים בטיפולי פוריות – בהתאם לחוק עבודת נשים, הוצאה לחל"ית של עובדות אלו, אפשרית רק לאחר קבלת היתר מאת הממונה על עבודת נשים במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

קיים מסמך ייעודי לבקשה הוצאה לחל"ית בשל המצב :

<https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/no-fee-vacation-corona-form/he/no-fee-vacation.pdf>

6. הפרשות סוציאליות וחובת תשלום ביטוח לאומי – עפ"י דין, בתקופת החל"ית המעסיק אינו מחויב להפריש עבור עובדו תשלומים לקופת הגמל (עבור פנסיה ופיצויים) וממילא גם לקרן השתלמות. יחד עם זאת, ראוי כי המעסיק יבחן ברצינות את יכולתו לבצע הפרשות על מנת לשמר את הרצף וזכויות העובד, ובכל מקרה עליו להודיע לעובד כי חלה עליו האחריות להמשיך ולבצע הפרשות על מנת לשמור על זכויותיו.

לעניין תשלומי ביטוח לאומי עבור העובד, יצוין כי על המעסיק חלה חובה לשלם דמי ביטוח לאומי עבור עובד בחודשיים הראשונים לחל"ית, ולאחר מכן עוברת החובה לשלם דמי ביטוח לאומי אל כתפי העובד.

7. עובדים בעבודה נוספת – במקרה של עובד המועסק אצל שני מעסיקים, אשר מוצא לחל"ית על ידי אחד מהם, באפשרותו לתבוע דמי אבטלה על עבודתו מהמעסיק שהוציאו לחל"ית, ולהמשיך לעבוד אצל המעסיק השני.

דמי האבטלה יחושבו לפי הכנסותיו משני המעסיקים ב-6 החודשים האחרונים שקדמו להפסקת העבודה, כאשר מדמי האבטלה ינוכו ההכנסות שהינו ממשיך לקבל מהמעסיק השני.

* הדברים נכונים גם לסוגים אחרים של הכנסה נוספת, כגון פנסיה מצה"ל, הכנסה כעצמאי, קצבה בגין אבדן כושר עבודה וכו'

8. סדר הפעולות הנדרש לקבלת דמי אבטלה:

8.1. רישום בשירות התעסוקה, מיד עם קבלת ההודעה על הוצאה לחלי"ת – ניתן לבצע באמצעות טופס מקוון באתר שירות התעסוקה [<https://www.taasuka.gov.il/>];

לאור עומס הפעילות באתר, המל"ל הנחה כי מי שיירשם בשירות התעסוקה עד 19.3.2020, ייחשב כאילו הוא נרשם ב-15.3.2020. לאחר ההרשמה יש לעקוב אחר הנחיות שירות התעסוקה בנוגע להתייצבות פיזית במרכזי שירות התעסוקה.

8.2. לאחר רישום בשירות התעסוקה, יש להגיש תביעה מקוונת לדמי אבטלה באתר המל"ל [<https://www.btl.gov.il/>] בטופס ייעודי הקיים לשם כך. אין צורך להגיע לסניפי המל"ל.

8.3. לתביעה יש לצרף אישור המעסיק על תקופת ההעסקה והשכר (טופס בל/1514) הנמצא גם הוא באתר המל"ל – זהו טופס במסגרתו המעסיק צריך לציין כי היציאה לחופשה ללא תשלום הינה **ביוזמת המעסיק**, תאריך היציאה לחופשה ללא תשלום, תקופת החופשה ללא תשלום הצפויה – כאשר התקופה המינימלית המזכה בדמי אבטלה הינה 30 יום ומעלה.

9. **שיעור דמי האבטלה המשולמים בתקופת החל"ת** - שיעור דמי האבטלה מחושב באחוזים מהשכר היומי הממוצע של העובד, ולאחר השוואתו לסכום היומי הבסיסי לחישוב קצבאות [נכון להיום והחל מיום 1.1.2020 עומד הסכום על 352 ₪].

השכר היומי הממוצע יחושב לפי סך כל ההכנסה (החייבת בתשלום דמי ביטוח לאומי) ב- 6 החודשים האחרונים שקדמו לחודש שבו נרשם העובד לראשונה בשירות התעסוקה, מחולק ב-150.

בכל מקרה, דמי האבטלה המרביים [נכון ליום 15.3.2020] הם 422.04 ש"ח ליום, עבור 125 ימי התשלום הראשונים, והחל מיום התשלום ה-126, דמי האבטלה המרביים הם 281.36 ש"ח ליום.

היות והחישוב מתבסס על נגזרת של אחוזים משכרו של העובד, ששיעורם משתנה בהתאם לגילו של העובד ולגובה הכנסתו, נמליץ לכל עובד לערוך **בדיקה פרטנית של שיעור דמי האבטלה שהינו צפוי לקבל** – באמצעות מחשבון ייעודי לכך באתר המל"ל.

10. **תקופת הזכאות לדמי אבטלה** - מספר הימים שניתן לקבל עבורם דמי אבטלה משתנה בהתאם לגיל ולמספר האנשים התלויים בו של העובד ולכן גם בעניין זה נמליץ לכל עובד לערוך **בדיקה פרטנית באתר המל"ל**.

11. **מגבלות נוספות על דמי אבטלה** – חשוב לדעת כי קיימות מגבלות על שיעור הזכאות לדמי אבטלה על עובד שהגיש תביעת אבטלה גם בשנת 2019 וגם במקרה של עובד שעדיין לא מלאו לו 40 שנה, והוא מגיש יותר מתביעה אחת לדמי אבטלה בתוך 4 שנים.

מחלקה משפטית

12. חובת זמינות להצעות עבודה במהלך החל"ת - במהלך תקופת האבטלה על העובדים להיות זמינים להצעות עבודה משירות התעסוקה, ולהגיע ללשכת שירות התעסוקה במועדים שיקבעו להם, בדיוק כמו כל דורש עבודה אחר. שימו לב כי מי ששירות התעסוקה הציע לו עבודה מתאימה לתקופת שהותו בחל"ת, והוא סירב לקבלה, או מי ששירות התעסוקה הציע לו הכשרה, השתלמות או הסבה מקצועית, וסירב – יתחיל לקבל דמי אבטלה רק לאחר 90 ימים מיום הסירוב, בכל פעם שסירב, ויפחתו לו 30 ימים ממניין ימי התשלום המגיעים לו.

עו"ד דן קונפינו

מנהל המחלקה המשפטית

